

Motion - En moderniserad modersmålsundervisning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden **tillstyrker** motionen En moderniserad modersmålsundervisning.

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och Centrum för flerspråkigt lärande, CFL, samarbetar för att ge aktuella elever sin lagstadgade rätt till modersmålsundervisning. Tydliga rutiner och processer som följer aktuella styrdokument och lagregler tillämpas. Beslutet om elevs rätt till modersmålsundervisning fattas av rektor inom ramen för det statliga rektorsuppdraget. Nyttan med ett nytt lokalt styrdokument bedöms därför som begränsad eller obefintlig då ett sådant dokument inte kan avvika från nationella styrdokument och lagar samt att motionens intentioner bedöms som redan uppfyllda.

Ärendet i sin helhet

Borås stad och Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen följer aktuella styrdokument i sin helhet. Rektor beviljar modersmålsundervisning enligt Skollagens 10 kap. 7§, 11 kap. 10§ eller 12 kap. 7§.

Vid ansökan till modersmålsundervisning svarar eleven på frågor huruvida språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet samt om eleven har goda grundläggande kunskaper i språket.

Svaren tillsammans med övrig information från anmälan utgör ett beslutsunderlag för rektor. Om eleven inte uppfyller villkoren upptäckts detta tidigt av undervisande lärare. Det handlar om sällsynta fall. I dessa fall informeras elevens rektor om lärarens kartläggning/bedömning som då utgör ett nytt beslutsunderlag för rektor.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens erfarenhet är att detta fungerar väl. Skulle Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen uppdra åt CFL att använda ytterligare kontrollfunktioner i form av en särskild kartläggning av elevens kunskaper i modersmålet inför rektors beslut, menar CFL att det skulle medföra utökade kostnader för verksamheten då det krävs utökad personalstyrka och administration i jämförelse men den kartläggning och bedömning som görs idag i befintliga undervisningsgrupper som en naturlig del

i lärarens uppdrag. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen ser inget behov av en utökad kontroll av elevernas förkunskaper.

Skolverket anger att:

Syftet med undervisningen är att ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper i och om sitt språk. Modersmålet har stor betydelse för barns språk, identitets-, personlighets- och tankeutveckling. Ett välutvecklat modersmål ger bra förutsättningar att lära sig svenska, andra språk och andra ämnen.

Eleven själv ansöker om modersmålsundervisning i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Rektorn beslutar om en elevs modersmålsundervisning.

Bedömning och betygsättning sker på samma sätt som i övriga ämnen. De kunskaper och förmågor som en elev visar bedöms i förhållande till betygsriterierna i kursplanen eller ämnesplanen.

Huvudmannen är bara skyldig att anordna modersmålsundervisning om det finns minst fem elever som har rätt till undervisningen i det språket, om dessa elever vill få undervisning i språket samt om det finns en lämplig lärare.

Gällande modersmållärare anger CFL att en rekryteringsprocess startas först när det finns minst fem elever som har beviljats undervisning av rektor inom samma språk. Vidare påpekar CFL att man ställer högre krav i rekryteringsprocessen än vad som krävs enligt styrdokumentet. Som resultat av det, föreligger idag en hög kompetens bland modersmållärare i Borås. 37 av 43 modersmållärare har lärarutbildning. Minst 25 modersmållärare har en svensk lärarlegitimation.

I Borås stads gymnasieskolor ger vi eleven möjlighet att läsa sin/sina modersmålskurser i sin ordinarie studieplan. I gymnasieelevens studieplan om 2500 poäng ingår 200 poäng som individuellt val. Detta val kan vara modersmålskurs. Elever som läser modersmålskurs har också lagstadgad rätt att byta ut kurs i modernt språk mot sin modersmålskurs om de så önskar och om modernt språk finns i elevens ordinarie studieplan.

Under de tre senaste åren, 2020-2022, har sammanlagt 345 elever läst en modersmålskurs. Av dem har 243 elever läst kursen inom ordinarie studieplan omfattande 2500 poäng.

Mot denna bakgrund anser gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen att nuvarande organisation och rutiner i samarbetet med Centrum för Flerspråkigt Lärande, CFL) fungerar väl för att ge aktuella elever sin lagstadgade rätt till modersmålsundervisning och på det sätt som styrdokument och lagregler stipulerar. Nyttan med ett nytt lokalt styrdokument bedöms därför som begränsad eller obefintlig då ett sådant dokument inte kan avvika från nationella styrdokument och lagar samt att motionens intentioner bedöms som redan uppfyllda.

Beslutsunderlag

1. Remiss - Motion En moderniserad modersmålsundervisning

Samverkan

FSG 2022-12-07

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Niklas Hallberg
Ledamot GVUN

Tomas Brandberg
Ersättare GVUN